

16

Konstytucja 3 Maja May 3rd Constitution

Jan Matejko, Konstytucja 3 Maja / Jan Matejko, May 3rd Constitution

Pierwsza nowoczesna konstytucja w Europie

Pod koniec XVIII wieku powstały trzy konstytucje, które uważane są za pierwsze konstytucje współczesnego świata. Konstytucja amerykańska z 17 września 1787 roku jest najstarszą. Pierwszą europejską jest polska Konstytucja 3 Maja, która wyprzedziła o kilka miesięcy konstytucję francuską. Już samo uchwalenie polskiej konstytucji było rewolucyjne. Sejm stał się najważniejszym ciałem ustawodawczym Rzeczypospolitej, o uchwaleniu prawa decydowała większość głosów. Zniesiono prawo veta i zwoływanie konfederacji szlacheckich. Zniesiono też wybór królów, wprowadzając monarchię dziedziczną. Konstytucja majowa widziana była jako sukces reform państwa i symbol odrodzenia polskiej suwerenności. Hugo Kołłątaj jeden z jej autorów napisał, że „że była testamentem i ostatnią wolą gasnącej Ojczyzny”.

First modern constitution in Europe

The end of 18th century produced three constitutions considered the first modern constitution in the world. The American Constitution on September 17, 1787 was the oldest. The first in Europe was the Polish Constitution of May 3, 1791 precising the French Constitution for several months. The Polish Constitution was revolutionary itself. The Sejm became the chief legislative and executive power in the Commonwealth, and voting was to be conducted by strict majority. Both the veto and right of confederation were abolished. The Act established constitutional monarchy but abolished elections of kings, introducing hereditary throne. The Constitution of May was seen as a proof of successful reform and as a symbol promising the restoration of Poland's sovereignty. Hugo Kołłątaj a co-author the Constitution called it „the last will and testament of the expiring Country”.

1791
n.e. / ADStanisław August Poniatowski
1732-1798

Ostatni król Polski. Do dzisiaj uznawany za postać kontrowersyjną. Po dojściu do władzy szukał wzmocnienia swojej pozycji, chciał poprawienia działania administracji i wzmocnienia systemu parlamentarnego. Był wielkim protektorem sztuki i nauki, jednakże co znacznie ważniejsze, nie potrafił przeciwstawić się rozbiorowi Polski przez Rosję, Prusy i Austrię.

Stanisław August Poniatowski
1732-1798

The last king of Poland. Remains a controversial figure in the Polish history. After coming to the throne, Stanisław August searched to bolster his power by improvement of the government administration and strengthening the parliamentary system. He also was a great patron of the artists and scientists, however he was unable to stop Russia, Austria and Prussia from partitioning his nation.

Zamek Królewski w Warszawie, miejsce uchwalenia Konstytucji
Royal Palace in Warsaw, here the Constitution was born